

Little Miss Sunshine

En svart komedi som i roadmoviens form berättar historien om en amerikansk medelklassfamiljs omtumlande resa till en skönhetstävling för barn. En frisk satir över den moderna människans fåfänga strävan efter skönhet och framgång. Vad gör oss lyckliga? Hur blir man en vinnare? Hur räknas framgång?

Rekommenderad från åk 6

EN FILMHANDLEDNING AV
CLAS ÖSTERHOLM

Handling

Sjuåriga Olive drömmer om att bli en skönhetsdrottning. Om och om igen tittar hon på en video med en skönhetstävling och försöker imitera de tävlandes rörelsemönster och maner. Olive är yngsta barnet i familjen Hoover, en amerikansk något kaotisk medelklassfamilj från staden Albuquerque. Pappa Richard är en misslyckad optimistkonsult som satsat familjens ekonomi på sitt hjälp till självhjälp-koncept, ett 9-stepsprogram för hur man ska bli en vinnare. Storebror Dwayne är en målmedveten misan-

trop och Nietzsche-beundrare som avgett tysthetslöfte för att stärka sig inför ansökningsprovet till flygvapnet. Den stressade mamman Sheryl har fullt upp med att hålla ihop den excentriska familjen, och inte blir det lättare när hennes bror Frank, en framstående litteraturforskare, flyttar in i huset efter ett självmordsförsök. I familjen Hoovers hus bor också den hedonistiske farfadern som blivit utslängd från ålderdomshemmet då han sniffar heroin.

När Olive får reda på att hon blivit uttagen till en skönhetstävling för barn, Little Miss Sunshine, trotsar familjen sin bistra ekonomiska situation, packar in sig i en skruddig folkabuss och beger sig genom öknen mot Kalifornien. Det blir en resa som sätter familjerelationerna på hårda prov. Pappa Richard mässar sin 9-stepsmodell och riktar sig särskilt till Frank som i Richards ögon är en typisk förlovar, medan farfar predikar sin hedonism för den inbudne Dwayne. Till på köpet går bussens koppling sönder, tutan hänger upp sig, Frank möter under förnedrande former sitt ex, pappa Richards drömmar om att få sin 9-stepsmodell publicerad går i kras och Dwayne upptäcker till sin förtvivlan att han är färgblind och därför inte kan söka in till flygvapnet. Och så dör farfar av en överdos som föranleder att familjen tvingas smuggla ut den döde farfadern från sjukhuset och ta med liket i folka-

bussen för att hinna i tid till tävlingen.

Men alla dessa umbäranden till trots så kommer familjen tillslut fram till hotellet och kan anmäla Olive till skönhets tävlingen. Det som möter dem är en absurd värld där små flickor kläs och sminkas likt vuxna skönhetsdrottningar. Olive passar inte alls in i sammanhanget men vill ändå delta - trots att både pappa och Dwayne försöker övertyga mamma Sheryl att Olive inte ska gå upp på scenen inför det avslutande dansnumret.

När det så är dags för finalmomentet som den nu avlidne farfadern koreograferat är stämningen mycket nervös. Olive inleder med att tillägna dansen sin farfar och börjar sedan utföra en striptease-liknande dans som ger arrangörerna skrämselflicka. Under dramatiska former försöker de tvinga Olive av scenen men med hjälp av sin familj slutför hon numret, med alla familjemedlemmar dansande på scenen inför en förskräckt publik. Familjen arresteras av polisen, men släpps då de lovar att aldrig mer ställa upp i en skönhets tävling i staten Kalifornien. Familjen åker därefter lyckliga hem igen i folkabussen.

Vinnare och förlorare

Little Miss Sunshine är till formen en typisk roadmovie, ett lika klassiskt som tacksamt sätt att berätta en utvecklingshistoria, där resan är själva målet, där vägens alla hinder fungerar som förlösande faktorer som får huvudpersonerna att genomgå någon typ av utvecklingsprocess. För familjen Hoover blir den dramatiska färden i folkabussen en omtumlande mental resa där var och en på sitt sätt tvingas att acceptera sina egna och andras tillkortakommanden, få hjälp att återupprätta stukade självkänslor och modifiera sina respektive livsmål.

Pappa Richard, som inledningsvis så kategoriskt delar in mänskligheten i vinnare och förlorare, och föraktar alla som visar tecken på svaghet, ser sig plötsligt själv bli förvandlad till en "förlorare" då hans drömprojekt går om intet. När han sedan ser hur skönhets tävlingen utvecklar sig till ett makabert spektakel försöker han få sin dotter att dra sig ur tävlingen. Man behöver inte vinna för att vara en "vinnare" tycks han tillslut ha insett.

Misantropen Dwayne hatar hela världen och speciellt sin familj. Han får ett sammanbrott när han inser att han inte kan söka in till flygvapnet. Men när Olive lägger en tröstande arm på hans axel kryper Dwayne ur sitt nihilistiska skal och inser att ingen människa är en ö och inte alltid klarar sig helt på egen hand. Han bryter sitt tysthetslöfte och finner, delvis tack vare kontakten med Frank, en väg ut ur sin isolering och en mening i en absurd tillvaro.

Frank, är förloraren "som inte ens lyckas ta sitt liv". Han är homosexuell och var en framstående litteraturforskare specialicerad på Marcel Proust, men hans framgångsrika liv rasar samman som ett korthus när han blir övergiven av sin pojkvän och i samma veva blir snuvad på en hedervärd akademisk titel. Frank finner gemenskap hos Dwayne och dennes utanförskap, men också mycket tack vare att Dwayne är raka motsatsen till den i Franks ögon falske och ytliga Richard.

Olive får stöd av sina föräldrar att förverkliga drömmen att bli en skönhetsdrottning - även om det är hon själv som är den mest drivande. Hennes utseende passar inte in i det skönhetsideal som tävlingarna proklamerar, men hon har ett stort självförtroende och är enormt målvedveten, även om hon under resan för sin farfar blottar ett visst tvivel inför sitt utseende och sina chanser att vinna tävlingen. Men i själva verket är det inte tävlingen i sig hon är nervös inför, utan att hon ska göra sin pappa besviken, han som impregnerat henne med sin kategoriska vinnarfilosofi. När hon väl är på plats och ser de andra flickorna sprutmålas med brunkräm och kläs i extravaganta utstyrselar, tycks hon få sig en tankeställare. Men trots att mamman förklarar för Olive att hon inte behöver delta om hon inte själv vill, går hon ut på scenen och fullföljer sin dröm.

Farfadern är berättelsens mest bisarra figur, en gammal man som på äldre dar har blivit en gränslös livsnjutare. Han snortar heroin, läser porr och försöker övertyga Dwayne om att denne borde ha så mycket sex med så många kvinnor som han bara orkar medan han ännu är ung. Olive kommer mycket väl överrens med sin farfar. Det är han som stöttar henne mest i hennes strävan att bli en skönhetsdrottning - och det är hans erfarenheter från sina otaliga besök på striplubbar som får sitt avtryck i Olives avslutande scenframträdande. Men farfar finns också till hands och tröstar när hennes självförtroende sviktar.

Runt dessa kretsar den stressade men insiktsfulla mamma Sheryl, som träget kämpar för att hålla familjen flytande när i synnerhet dess manliga medlemmar spårar ur i självömkan.

• *Little Miss Sunshine* är en svart komedi som driver med samhällets upptagenhet av vinnare och förlorare, skönhet, lycka och framgång. Hur ser eleverna på pappa Richards "framgångsrecept"? Kan man dela in mänskligheten i "vin-

nare" och "förlorare"? Hur skulle eleverna definiera filmens budskap?

- Beskriv huvudkaraktärernas "utvecklingshistoria". Vad händer med dem under resans gång?
- Varför ställer Olive trots allt upp i tävlingen? Vi ser hur hon tvekar, men sen fullföljer hon trots allt.
- Diskutera mammans respektive pappans förhållande till sin dotter. De stöttar och beskyddar henne på olika sätt - diskutera hur. Tänk exempelvis på scenen vid middagsbordet då mamman, till pappans förskräckelse, berättar att Frank försökt ta sitt liv, eller scenen när Olive vill äta glass till frukost och pappan förklarar att man blir tjock av glass. Vad bör en förälder berätta, eller inte berätta för ett barn?
- Olive drömmer om att bli en skönhetsdrottning, och alla har vi väl någon gång närt drömmar om att vara vackra och framgångsrika. Men vad är skönhet? Kan man tävla i skönhet? Vad är det för skönhetsideal skönhets tävlingen i filmen förmedlar?

Sexualisering

Samhällets förhållande till sex är ju som vi alla vet en komplicerad historia - en balansgång mellan det lockande lustfyllda och det skrämmande tabubelagda. *Little Miss Sunshine* beskriver på ett roande, men samtidigt oroande sätt, denna ambivalens.

Little Miss Sunshine beskriver på ett roande sätt ambivalensen i dagens samhälle vad gäller vårt förhållande till sex. När Olive går ut på scenen och inleder sitt slutnummer brakar helvetet löst. Hennes dans är å ena sidan barnligt oskyldig men dess tydliga anspelningar på sex väcker sådan avsky hos både arrangörer och publik att de med alla medel vill få henne av scenen. Däremot accepteras paradoxalt nog de andra barnens lättklädda uppträdanden, som kan tyckas minst lika provocerande. Olive tycks ha brutit en svårdefinierbar tabugräs för vad som kan accepteras. Musik och dansrörelser som kan förknippas med strippklubbar anses vulgärt och hör inte hemma i offentlighetens ljus - speciellt inte när ett barn framför dem. Men samma intentioner, om än inslaget i glitter, tyll och falska förespeglningar fungerar utmärkt.

Även farfaderns frigjorda syn på sex är provocerande komisk. Inte nog med att han så fröjdigt förespråkar promiskuitet och är en hängiven konsument av pornografi, även hans ålder sticker naturligtvis i ögonen i ett samhälle där sex är så starkt förknipat med ungdom och skönhet. För att inte tala om hans dåliga inflytande på barnbarnet Olive.

- Fundera kring varför Olives dans är så provocerande på arrangörerna i jämförelse med de andras flickornas uppträdanden.
- Diskutera varför man på film och i media i stort sett aldrig visar sex, eller ens anspelningar på sex mellan "äldre" människor. Och om det mot förmodan så ändå skulle ske är det undantagslöst en "äldre" man som vill förlusta sig i sängkammaren, men aldrig en "äldre" kvinna. Varför?

Produktionsuppgifter

USA 2006

Producent: Albert Berger, David T Friendly, Peter Saraf mfl.

Regi: Jonathan Dayton och Valerie Faris

Manus: Michael Arndt

Foto: Tim Suhrstedt

Klipp: Pamela Martin

Scenografi: Kalina Ivanov

Musik: Mychael Danna, Devotchka

I rollerna

Olive Hoover - Abigail Breslin

Richard - Greg Kinnear

Sheryl - Toni Collette

Frank - Steve Carell

Dwayne - Paul Dano

Farfar - Alan Arkin

Tekniska uppgifter

Längd: 102 minuter

Format: Cinemascope

Ljud: Dolby Digital

Censur: Från 7 år

Svensk premiär: 24 november 2006

Distribution

20th Century Fox, Råsundavägen 150, 169 26 Solna Tel. 08-566 261

31/32, fax 08-566 261 49 kay.wall@fox.com eller mikael.hell-

strom@fox.com